

Рейтинговий звіт NKLV 005-014 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Миколаїв
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія	оновлення
Дата визначення:	11.09.2006 р.
Дата оновлення:	26.06.2014 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB+
Прогноз:	стабільний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за 2013 рік, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планів на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана виконавчим комітетом Миколаївської міської ради, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	11.09.2006	27.09.2007 – 20.12.2012	21.06.2013	10.12.2013	26.06.2014
Рівень рейтингу	uaBBB	uaBBB	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підвищення	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Миколаєва підтримується:

- збереженням достатнього рівня бюджетної забезпеченості міста у 2013 році;
- високим рівнем виконання затвердженого плану на 2013 рік за спеціальним фондом бюджету міста без урахування трансфертів (158,9%) та суттєвим зростанням його обсягу до відповідного показника 2012 року;
- помірним рівнем прямого боргового навантаження на бюджет міста.

Рівень кредитного рейтингу м. Миколаєва обмежується:

- низьким рівнем виконання затвердженого річного плану за закріпленими доходами загального фонду бюджету міста (89,5% за підсумками 2013 року);
- залежністю міста від дотації вирівнювання з Державного бюджету, співвідношення обсягу якої до доходної частини загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів у 2013 році становило 17,5% та очікуваним зростанням цього показника у 2014 році до 24,4%;
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення за одночасного високого рівня заборгованості населення за житлово-комунальні послуги у розрахунку на одного мешканця.

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, що відбувалися в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Миколаєва, протягом 2013 року, та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Миколаївської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста у 2009-2013 рр. наведено у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Миколаєва¹

Показник	2009	2010	2011	2012	2013	Темп росту*, %
Чисельність наявного населення (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	501,2	498,7	497,0	496,2	494,9	99,7
Середньомісячна заробітна плата, грн.	1 974,0	2 263,2	2 580,4	2 943,6	3 220,4	109,4
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	23,8	44,2	46,8	31,0	41,0	132,3
Обсяг реалізації промислової продукції у відпускних цінах, млн. грн.	10 009,3	9 386,6	11 208,6	12 176,8	11 744,3	96,4
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	76,8	92,0	110,4	172,0	202,3	117,6
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	1 883,3	2 005,2	2 164,3	2 916,1	2 726,0	93,5
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	52,7	132,5	80,1	62,1	92,8	149,5
Обсяг роздрібного товарообороту, млн. грн.	2 560,8	4 198,2	5 171,7	5 959,6	6 216,4	104,3

* темп росту показника за 2013 рік до відповідного періоду попереднього року

Джерело: Виконавчий комітет Миколаївської міської ради

Демографія, трудові ресурси та заробітна плата

З року в рік у м. Миколаєві спостерігається стала тенденція до скорочення чисельності наявного населення. Вже третій рік поспіль ця тенденція забезпечувалась виключно за рахунок високого рівня смертності серед населення за одночасно низького показника народжуваності. Міграційний приплив до міста настільки малий (0,6 тис. осіб протягом 2013 року), що не може переkritи негативного сальдо природного руху (-1,8 тис. осіб). Таким чином, чисельність наявного населення м. Миколаєва, з урахуванням її скорочення протягом минулого року на 1,3 тис. осіб, станом на 1 січня 2014 року складала 494,9 тис. осіб.

¹ Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення певних показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Незважаючи на позитивну динаміку зростання середньомісячної заробітної плати, на сьогодні залишається чимало гострих проблем у сфері зайнятості й оплати праці, які справляють негативний вплив на рівень життя людей, а саме: вимушена неповна зайнятість на підприємствах міста та суттєве накопичення заборгованості з виплати заробітної плати. Таким чином, повільне зростання рівня оплати праці у місті та суттєве збільшення суми заборгованості за її виплатами, що зумовлюється негативними наслідками в економіці країни внаслідок світових кризових явищ, справляють негативний вплив на темпи зростання роздрібного товарообороту і, як наслідок, на наповнення доходної частини бюджету міста.

Виробнича сфера та зовнішньоекономічна діяльність

Галузеві структурні пропорції промисловості Миколаєва у 2013 році не зазнали суттєвих змін: провідними залишаються металургійна промисловість, машинобудування, виробництво та розподілення електроенергії, газу, води й харчова промисловість. Разом з тим, зменшення обсягів реалізації продукції провідними підприємствами машинобудування, харчової галузі та електроенергетичного виробництва призвело до скорочення питомої ваги цих галузей у загальному обсязі реалізації продукції, що, в свою чергу, негативно вплинуло на результати роботи промисловості міста у цілому. Так, за підсумками 2013 року обсяг реалізованої промислової продукції в порівнянні з попереднім роком зменшився на 432,5 млн. грн. або на 3,6% (11 744,3 млн. грн. станом 01.01.2014 р.), що у розрахунку на одного мешканця становило 97% середнього показника по Україні.

Несприятлива кон'юнктура зовнішніх ринків та залежність від неї основних бюджетоутворюючих підприємств міста негативно вплинули на зовнішню торгівлю, обсяг якої впродовж 2013 року скоротився як за рахунок експортної, так і імпоротної складової. Проте позитивна динаміка попередніх років сприяла високому розрахунковому показнику за підсумками 2013 року: зовнішньоторговельний оборот у розрахунку на 1 мешканця Миколаєва склав 5 508,2 дол. США та майже удвічі перевищив середнє значення по Україні (3 088,0 дол. США).

Транспорт

Миколаїв має розвинуту мережу транспортної інфраструктури, що включає морські та річкові порти, залізничний вузол, два аеропорти та автостради. Порти займають одне з провідних місць в інфраструктурі міста, оскільки є ключовими факторами комерційного та економічного розвитку міста. Обсяг оброблених вантажів з початку 2013 року дещо зменшився (на 1,6%) до 26,5 млн. т, з яких 97,1% оброблено на морських причалах та понад 70% загального обсягу підготовлено до експорту.

У структурі вантажних перевезень майже 100% формують перевезення автомобільним транспортом, яким протягом звітного року замовникам доставлено 3,1 млн. т вантажу (+19,3% до показника 2012 року) та виконано вантажооборот на 5,7% більше обсягів 2012 року.

У напрямі пасажирських перевезень також відбулось збільшення: міським пасажирським транспортом у 2013 році скористалось 154,1 млн. мешканців та гостей міста (з них 114,2 млн. пасажирів перевезено автомобільним транспортом, 39,7 млн. пасажирів – електричним), проти 151,7 млн. пасажирів протягом 2012 року.

На сьогоднішній день транспортна мережа громадського користування складається з трамвайних, тролейбусних та автобусних маршрутів, для обслуговування яких використовується велика кількість електричного та автотранспорту різних форм власності. Зважаючи на те, що більшість транспортних одиниць вичерпали свій технічний ресурс, у місті залишається актуальним питання щодо оновлення існуючого рухомого складу, яке протягом останніх років відбувається досить повільними темпами.

Інвестиційна та будівельна діяльність

Інвестиції відіграють дуже важливу роль в економіці кожного міста, оскільки здійснюють довгостроковий вплив на виробництво, сприяють розвитку науково-технічного прогресу та пов'язані безпосередньо з фінансовими можливостями інвестора і визначають перспективи розвитку відповідних секторів економіки. В місті й надалі активно ведеться робота в напрямку супроводу та сприяння реалізації важливих інвестиційних проєктів. Результатом сприяння інвестиційно-інноваційній діяльності підприємств у 2013 році стало залучення в економіку міста 30 млн. дол. США іноземного капіталу, що сприяло збільшенню показника у розрахунку на 1 мешканця Миколаєва до 408,8 дол. США, проте останній, як і раніше, значно поступався аналогічному показнику по Україні (1 280,3 дол. США). Пріоритетною галуззю іноземних вкладень залишається транспортний комплекс, в який до кінця 2013 року було спрямовано майже 50% загального обсягу акціонерного капіталу.

Минулий рік відзначився позитивними змінами у будівельній галузі міста. Поліпшення роботи будівельного комплексу нерозривно пов'язане з активізацією інвестиційної діяльності, впровадженням додаткових механізмів залучення коштів у будівництво, зокрема, житлове. Всього забудовниками міста було введено в експлуатацію 92,8 тис. кв. м житла, що у 1,5 рази перевищило обсяги 2012 року. Разом з тим, у розрахунку на 1 000 мешканців площа введеного в експлуатацію житла, як і у попередні роки, поступається середньому значенню по країні (на 24,1%) та складає 187,5 кв. м.

Житлово-комунальне господарство міста

Комунальна сфера є важливою ланкою економіки, оскільки забезпечує життєдіяльність міста. Це забезпечення послуг водопостачання, водовідведення, теплопостачання, обслуговування житлового фонду. На даний час в цій сфері існують типові проблеми багатьох українських міст, а саме: високий рівень зношеності житлового фонду, об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Для вирішення таких питань з міського бюджету виділяються кошти на проведення ремонтних робіт окремих комунальних об'єктів, а також ведеться робота щодо

залучення інвестицій в рамках фінансування проектів за участю міжнародних фінансових організацій.

Платіжна дисципліна населення м. Миколаєва у 2013 році була високою, проте тенденція до зростання заборгованості за спожиті житлово-комунальні послуги відновилася. Як результат, на початок 2014 року сума несплаченого комунального боргу у розрахунку на 1 мешканця збільшилась та перебувала на високому рівні. Одночасно ця ситуація ускладнювалась нарощенням простроченої заборгованості та ймовірністю її подальшого зростання.

Земельні ресурси, комунальне майно та комунальні підприємства

Земельні та майнові активи територіальної громади міста виступають важливим джерелом наповнення загального фонду бюджету. Продаж у 2013 році міською владою раніше орендованих площ зумовило суттєве уповільнення надходжень від надання в оренду земельних ділянок (+0,5% до надходжень 2012 року) за одночасного зменшення надходжень від надання в оренду об'єктів комунального майна (-31,4% обсягів 2012 року) та, відповідно, сприяло значному зростанню надходжень до бюджету розвитку спеціального фонду міста (надходження від реалізації земельних ділянок несільськогосподарського призначення та об'єктів комунальної власності територіальної громади міста майже удвічі перевищили аналогічні надходження позаминулого звітного періоду). Таким чином, зазначені надходження за підсумками 2013 року сформували близько 21% бюджету розвитку, проти 15,9% за результатами 2012 року. Отримані кошти спрямовувались на виконання робіт з благоустрою міста та виконання ремонтно-будівельних робіт на об'єктах, що перебувають у комунальній власності міста.

Бюджет міста

Незважаючи на збереження досить напруженої соціально-економічної ситуації у 2013 році операційний баланс бюджету, як і у попередні звітні роки, мав позитивне значення (66,4 млн. грн.) та підтримувався позитивним сальдо операційного балансу за спеціальним фондом бюджету міста (100 млн. грн.). Разом з тим, значне скорочення неподаткових надходжень в аналізованому періоді (на 14,3 млн. грн. або 79% до показника 2012 року) за одночасного зменшення обсягів отриманих дотацій та субвенцій з Державного бюджету (на 89,5 млн. грн. або 87,9% надходжень попереднього року), спричинило негативне сальдо операційного балансу за загальним фондом бюджету міста у сумі 33,6 млн. грн.

Складовою частиною офіційних трансфертів до бюджету м. Миколаєва залишається дотація вирівнювання з Державного бюджету, оскільки за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозний обсяг доходів бюджету міста, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, є недостатнім для фінансування відповідних витрат. У 2013 році з Державного бюджету було перераховано 131,6 млн. грн., що становило 100% планових річних призначень та 92,8% дотації 2012 року.

Оскільки місто не має обов'язків перед фінансовими установами, то фінансовий баланс сформовано отриманими сумами кредиторської та депонентської заборгованості юридичних осіб (за якими минув строк позовної давності) та доходами від операцій з пільгового іпотечного кредитування молодих сімей (32,4 тис. грн.). Таким чином, завдяки позитивним результатам операційного та фінансового балансів сальдо поточного балансу – позитивне (66,4 млн. грн.).

Слід зазначити, що значне скорочення видатків на придбання обладнання і предметів довгострокового користування протягом звітного року стало результатом суттєвого зменшення капітальних видатків у цілому (66,6% до капітальних видатків 2012 року). Разом з тим, суттєве збільшення капітальних доходів (+23,7%) дозволило удвічі скоротити негативне значення капітального балансу (-56,9 млн. грн., проти -111,9 млн. грн. за підсумками 2012 року).

Як результат, бюджет міста Миколаєва було виконано з профіцитом обсягом 8,6 млн. грн. При цьому дефіцит загального фонду бюджету склав 34,8 млн. грн., тоді як профіцит спеціального фонду – 43,4 млн. грн.

Для повного та всебічного вивчення показників бюджет міста Миколаєва представлено у форматі бюджетного балансу.

Бюджет міста Миколаєва з розбивкою на загальний та спеціальний фонди, тис. грн.

Показник	2011			2012			2013		
	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього
Операційні надходження	1 127 397,1	88 636,1	1 216 033,2	1 450 980,5	135 672,7	1 586 653,2	1 385 851,9	150 857,5	1 536 709,4
Операційні видатки	1 127 966,2	62 699,6	1 190 665,8	1 381 162,7	68 904,1	1 450 066,8	1 419 433,2	50 866,1	1 470 299,3
Операційний баланс	-569,1	25 936,5	25 367,4	69 817,7	66 768,6	136 586,4	-33 581,3	99 991,5	66 410,2
Фінансовий дохід	0,0	29,7	29,7	696,3	27,0	723,3	3,3	29,1	32,4
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	0,0	29,7	29,7	696,3	27,0	723,3	3,3	29,1	32,4
Поточний баланс	-569,1	25 966,2	25 397,1	70 514,0	66 795,6	137 309,6	-33 578,0	100 020,5	66 442,5
Капітальні надходження	-122,1	29 880,9	29 758,8	82,2	30 713,2	30 795,4	63,4	38 032,2	38 095,6
Капітальні видатки	0,0	48 414,8	48 414,8	0,0	142 697,0	142 697,0	0,0	95 005,0	95 005,0
Капітальний баланс	-122,1	-18 534,0	-18 656,0	82,2	-111 983,8	-111 901,5	63,4	-56 972,8	-56 909,4
Баланс після капітальних видатків	-691,1	7 432,2	6 741,1	70 596,2	-45 188,2	25 408,1	-33 514,6	43 047,8	9 533,1
Кредитування*	2 472,6	-252,7	2 219,8	2 490,0	114,2	2 604,2	1 320,2	-349,3	970,9
Профіцит/дефіцит	-3 163,7	7 685,0	4 521,2	68 106,2	-45 302,4	22 803,9	-34 834,8	43 397,1	8 562,3
Фінансування	3 163,7	-7 685,0	-4 521,2	-68 106,2	45 302,4	-22 803,9	34 834,8	-43 397,1	-8 562,3
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)

Джерело: Департамент фінансів Миколаївської міської ради

Для покриття тимчасових касових розривів, що виникли під час виконання загального фонду міського бюджету в частині фінансування захищених статей, у Державній казначейській службі України отримано короткострокові позички у розмірі

137,4 млн. грн., які були погашені протягом року у повному обсязі та згідно зі встановленим графіком. Крім того, на покриття видатків залучалися середньострокові кошти з єдиного казначейського рахунку у сумі 65,5 млн. грн. і станом на 01.01.2014 р. загальна заборгованість, накопичена протягом 2012-2013 рр., дорівнювала 107,2 млн. грн.

У цілому за підсумками 2013 року ліквідність бюджету за загальним фондом знаходилась на помірному рівні – 4,9% (з початку року зросла на 2,1 в. п.) та на високому рівні за спеціальним фондом – 73,7% (збільшилась на 43,6 в. п. у порівнянні з 2012 роком).

Виконання доходної частини бюджету міста

Структурні пропорції формування доходної частини бюджету міста Миколаєва залишились незмінними, а найбільший вплив на стан наповнення бюджету мала динаміка зарахування податкових надходжень (зокрема, податку на доходи фізичних осіб, плати за землю та єдиного податку) та офіційних трансфертів, частки яких у структурі доходів є значними.

Визначальним джерелом доходів загального фонду залишається податок на доходи фізичних осіб, яким сформовано близько 80% обсягу. Але треба звернути увагу на те, що повільні темпи надходження та недовиконання планового показника зазначеного джерела доходів у 2013 році спричинили низьке виконання затвердженого річного плану за доходами загального фонду без урахування трансфертів (92%).

Зростання доходної частини спеціального фонду протягом минулого року та виконання затвердженого плану на 2013 рік з урахуванням змін за ним на високому рівні, насамперед, визначалося динамікою надходжень до бюджету розвитку єдиного податку, коштів від продажу землі та від приватизації об'єктів комунального майна.

У свою чергу, зміни у Податковому та Бюджетному кодексах щодо зарахування нових доходів до складу бюджету розвитку сприяли диверсифікації джерел наповнення бюджету розвитку та збільшенню його частки у загальному обсязі надходжень спеціального фонду (72% за підсумками 2013 року). Це дозволило прискорити процес акумулювання бюджетних ресурсів для здійснення капітальних вкладень місцевого бюджету.

При цьому слід зазначити, що недоотримані надходження за окремими джерелами (зокрема, за надходженнями земельного податку з юридичних осіб, податку на прибуток підприємств, податків на власність, власних надходжень бюджетних установ, плати за оренду майнових комплексів та сум адміністративних штрафів) протягом звітного року спричинили негативну динаміку загальних надходжень. Наслідком повільних темпів нарощення доходної частини бюджету без урахування трансфертів (914,2 млн. грн. або 105,7% до надходжень 2012 року) стало незначне збільшення показника індикатора бюджетної забезпеченості у розрахунку на 1 мешканця м. Миколаєва до 1 847,2 грн., тоді як середній показник по Україні склав 2 279,8 грн.

У структурі офіційних трансфертів з Державного бюджету переважають соціально-спрямовані субвенції, обсяг яких значною мірою впливає на динаміку трансфертів у цілому. Тому перерахування окремих соціально-спрямованих субвенцій протягом 2013 року не у повному обсязі суттєво вплинуло на рівень виконання річного плану за офіційними трансфертами. Втім уточнений річний план за надходженнями дотації вирівнювання з Державного бюджету до загального фонду за підсумками 2013 року було виконано на 100%, а її обсяг у порівнянні з 2012 роком зменшився на 7,2% до 131,6 млн. грн.

Виконання видаткової частини бюджету міста

Скорочення обсягів видаткової частини бюджету м. Миколаєва у 2013 році у порівнянні з 2012 роком є наслідком напруженої ситуації з виконанням окремих джерел наповнення бюджету міста та перерахуванням не у повному обсязі трансфертів з Державного бюджету. За результатами звітного періоду з бюджету міста здійснено видатків на 1,8% менше від обсягів 2012 року або 92,7% від затвердженого з урахуванням змін плану на 2013 рік.

З початку 2013 року бюджет міста Миколаєва в 1,6 рази збільшив обсяг кредиторської заборгованості, з якої 57,3% припадало на прострочену заборгованість. Це сталося внаслідок скорочення обсягів надходжень до бюджету міста, ненадходження у повному обсязі трансфертів з Державного бюджету та несвоєчасного виконання Державним казначейством України платіжних доручень, виданих фінансовим органом Миколаївської міської ради.

Видаткова частина бюджету міста за функціональною класифікацією, як і в попередні періоди, зберігає соціальне спрямування. Значний обсяг бюджетних коштів спрямовується на фінансування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціальної допомоги (переважно асигнування на оплату праці працівників бюджетних установ, нарахування на заробітну плату та соціально спрямовані трансферти населенню), питома вага яких у структурі витрат бюджету сягнула $\frac{3}{4}$ загального обсягу.

Виконання видаткової частини бюджету міста у 2013 році характеризується зростанням питомої ваги поточних видатків (до 93,9%) в цілому та захищених статей зокрема (до 93,3%), що звужує можливості міста щодо розпорядження бюджетними коштами у разі виникнення непередбачуваних ситуацій.

Боргові зобов'язання міста

Прямий борг Миколаївської міської ради станом на 01.01.2014 р. складав 107,2 млн. грн., а показник прямого боргового навантаження бюджету м. Миколаєва перебував на помірному рівні – 11,7%.

Консолідований борг міста Миколаєва станом на 01.01.2014 р. складав 146,8 млн. грн. і включав, окрім прямого боргу (107,2 млн. грн.), прострочену кредиторську заборгованість бюджетних організацій (39,6 млн. грн.). Консолідоване боргове

навантаження бюджету м. Миколаєва є помірним: співвідношення обсягу консолідованого боргу до обсягу доходної частини бюджету міста за 2013 рік без урахування трансфертів становить 16,1%.

За інформацією Миколаївської міської ради, здійснення чергового залучення позикових коштів до бюджету розвитку шляхом випуску облігацій обсягом 50 млн. грн. у 2014 році не планується. Наразі у місті ведеться робота з реалізації проекту «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаєві» загальною вартістю 31,08 млн. євро, яким передбачено провести реконструкцію каналізаційних очисних споруд та насосної станції за кредитні кошти Європейського інвестиційного банку та кошти грантів для співфінансування проекту. Протягом минулого року тривала робота з узгодження умов грантової угоди «ЕРТАТФ» на фінансування групи технічної підтримки у сумі 1,36 млн. євро та грантової угоди «Е5Р» на фінансування частини інвестиційної програми у сумі 5,1 млн. євро.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Миколаєва підтверджено на рівні **uaBBB+**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Старший фінансовий аналітик

О. П. Пугачова

Додатки

Динаміка агрегованих бюджетних показників м. Миколаєва у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2009	2010	2011	2012	2013
Податкові надходження	532 652,3	582 933,6	664 401,7	782 229,5	836 061,9
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	60 084,2	59 506,6	59 520,2	68 037,3	53 718,5
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	340 287,4	442 041,6	492 111,3	736 386,4	646 929,0
Операційні надходження всього	933 023,8	1 084 481,8	1 216 033,2	1 586 653,2	1 536 709,4
Поточні видатки	603 956,6	705 239,9	768 252,5	911 796,3	946 517,7
Субсидії та поточні трансферти	263 777,9	343 889,5	422 413,2	538 270,5	523 781,5
Операційні видатки всього	867 734,4	1 049 129,3	1 190 665,8	1 450 066,8	1 470 299,3
Операційний баланс	65 289,4	35 352,5	25 367,4	136 586,4	66 410,2
Фінансовий дохід	2 003,0	21,4	29,7	723,3	32,4
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	2 003,0	21,4	29,7	723,3	32,4
Поточний баланс	67 292,4	35 373,9	25 397,1	137 309,6	66 442,5
Капітальні надходження	37 969,1	26 366,3	29 752,5	13 620,6	24 364,5
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	4 140,5	153,4	6,3	17 174,8	13 731,1
Капітальні надходження всього	42 109,5	26 519,7	29 758,8	30 795,4	38 095,6
Капітальні видатки	103 622,3	62 661,0	47 192,8	134 914,5	66 030,2
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	4 823,3	3 057,9	1 222,0	7 782,5	28 974,8
Капітальні трансферти, здійснені до 01.01.2011 р. до бюджету розвитку	2 655,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Капітальні видатки всього	111 101,2	65 718,9	48 414,8	142 697,0	95 005,0
Капітальний баланс	-68 991,7	-39 199,2	-18 656,0	-111 901,5	-56 909,4
Баланс після капітальних видатків	-1 699,3	-3 825,3	6 741,1	25 408,1	9 533,1
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	2 907,6	1 628,8	2 219,8	2 604,2	970,9
Профіцит/дефіцит	-4 606,9	-5 454,1	4 521,2	22 803,9	8 562,3
Фінансування	4 606,9	5 454,1	-4 521,2	-22 803,9	-8 562,3
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів Миколаївської міської ради

Динаміка основних джерел фінансування бюджету м. Миколаєва, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2009	2010	2011	2012	2013
Профіцит/дефіцит	-4 606,9	-5 454,1	4 521,2	22 803,9	8 562,3
Фінансування	4 606,9	5 454,1	-4 521,2	-22 803,9	-8 562,3
Зміни залишків	-28 333,5	5 519,5	-4 521,3	-64 251,9	-74 030,4
• залишок на початок року	11 008,4	39 327,8	33 808,3	38 329,6	102 581,3
• залишок на кінець року	39 341,9	33 808,3	38 329,6	102 581,5	176 611,7
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	41 687,3	65 480,3
• залучення	0,0	0,0	153 123,0	487 544,4	202 883,5
• погашення	0,0	0,0	-153 123,0	-445 857,1	-137 403,2
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	32 943,4	0,0	0,0	0,0	0,0
• повернення (пред'явлення)	32 943,4	0,0	0,0	0,0	0,0
• розміщення (придбання)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
• запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
• погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	-3,0	-65,4	0,0	-239,2	-12,2
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Департамент фінансів Миколаївської міської ради